

su feldélzetmester. A vihar amely hamar jött, pár órai dühben gés után oly hirtelen el is állt. Ez már természete a pamperosnak. Az idő már hűvös, nagyon érezni a déli jeges tenger szelét. Nem csoda, itt július közepén van a tél. A tengeren csapa patostól tűnnek fel a délről felszomult oroszán-fókák és pingvinek. Pár nap múlva Santa Cruz irányában vagyunk, egész közel a partokhoz. A lapos homokos partokon csak egy hemzsegnek a pihenő fókák, tengeri elefántok és a fehér hasu, zsák formájú, csonka szárnyú kővér pingvinek.

Mind több és több hajó tűnik fel a láthatáron. Jönnek a Magellan szoros irányából, köztük egy hat árbócos norvég vitorlás hajó. Nemsokára mi is megérkezünk a Magellan szorosba, a mely öszezektől az Atlanti Óceánt a Csendes Óceánnal. A szoros sziklás, zátonyos, örökké viharos. Sok tengerész szállt ezen helyen a hullámsírba. A szoros déli partján van a Tűzföld nevű sziget. Félre Argentínához, fele Chiléhez tartozik. Déljára vagyunk Punta Arenas városa előtt. Délután 5 órakor jön a rév kalauz, doktor és más hatóság közeg, átveszik a hajót, s miután épp én vagyok soron a szolgálatba, azonfelül az egyedüli a hajón, aki spanyolul beszél, átveszem a kormánykereket, s elkezd társalogni a félig indián, félig spanyol révkalauzzal, aki lát hatálag meg van lepődve, hogy én mint magyar, ő vele beszélni tudok. Öreg ember már, de soha nem látott még magyar embert erre. Ausztriacs-t ellenben igen. Persze a régi világban a mi hajóinkon csak olaszok és dalmátok szolgáltak, akik a hajót is csak osztráknak képezték, ha mindjárt magyar volt is. Beérkezünk a kikötőbe, minden baj nélkül, több mint 40 napos egyhuzamban vagyis megállás nélkül ut után. Bizony nagyon vad vidék ez még. Autó alig láttunk egyet-kettőt a városban, de annál több állig fel-fegyverzett félvad patagont, akikkel nem tanácsos a vadonban találkozni, mert szem hu-

nyorítás nélkül végeznek az idegennel, elég ha egy jobb ruha van rajta. Hatalmas, tagbaszakadt emberek, akiknek párját széles e világon nem láttam. Az északamerikai bohóc-forma cowboy-ok csak játék figurák lehetnének, ha ezek mellé állíthatnánk őket. Járkálok többet magammal föl alá a városba, majd beültünk egy „fonda“-ba, azaz étterembe. A tulajdonos egy tipikus patagon, minden szó nélkül egy hatalmas üveg vörös bort tesz az asztalra, azután kérdezi, hogy mit óhajtok. Pucserót, vagy asados-t. A pucseró a mi gulyásunkhoz hasonlít, rendkívül megpaprikázva, de a burgonya sajátságosan édes. Az asados pedig közönséges nyárson sült marhabús. Mindamellett rendkívül izletes. Bizony a pucseróból elég volt egy kanállal az én brit kollégáimnak, azután nem győztek levegő után kapkodni, én ellenben nem tagadva meg magyar mivoltomat, bizony megfelletem az én porciómnak. Étkezés után az asztalunkhoz telepszik a gazda és egy másik patagon s élénk társalgás indult meg közöttünk. Természetesen mindjárt ráterelt a szót Magyarországra. Rendkívül érdekellette a dolog a többi vendégeket is, mert hamarosan az egész terem publikuma az asztalunk köré települt.

SZÉP-MAGYARORSZÁGRÓL PATAGON BOR MELLETT

A bor olcsó lévén, tele rakattam a vendégek asztalait borral, akik közt jobb műveltségű emberek is voltak. Ezeknek a figyelmét még jobban felkeltettem az európai helyzetre. Hol harcoltam, az alemán-oknál, avagy a másik oldalon. Elbeszéltem, hogy mint mariner voltam az osztrák-magyar tengerésznél, amelyik Alemannia (Németország) oldalán harcolt. Fogalmam sem volt eddig, hogy az egész délamerikai benszült lakosság, milyen németbarát. Ezek után már ők akartak engem láttni, mint „amigo nuestro-t“, (mi barátunk). Előhoztam hatzánk helyzetét is. Bizony faj lett

volna akkor akár melyik oláhnak, vagy cseláknak, ha ebben a pillanatban ott lett volna: a patagónok elhúzták volna a nőtáját. Uj barátaink közül az egyik meghívott másnap oroszán-fóka „lobo marino“ vadászatra. Persze örömmel elfogadtam, sőt rábeszéltem, hogy hívja meg parancsnokomat is, aki angol léte nagy magyarbarát volt. A parancsnok rendkívül megörült a meghívásnak. Hogy ne ily sportban még nem volt része. Később járván az idő hazamentünk. A hajóra érve az északi sarkon fejeztett tengerész üzenete jutott eszembe, aki egy vadul szárnytollára erősített gyűrűvel küldött üzeneteket. Miért ne tehetném én ugyanezt a déli jeges tengeren. Egy holland 2½ Gulden-os pénzdarabból (akkora volt, mint a mi békebeli ó koronásunk) szalagot, majd pedig nagy pecsétygyűrűt formálok. A pecsét lapra fi nom árral belevéstem a megcsontított Magyarországot körvonalaival. A kép közepére pedig ezt véstem: „Hungaria después de la guerra“ — Az erőszakkal szétszaggatott Hungária. Gyönyörűen sikerült. Másnap korán felkeltem, s a kapitánnyal együtt elmentünk a megbeszélthelyre, ahol már kész reggelivel várt bennünket az én patagon barátom. Mindegyikünknek a kezébe adott egy-egy jó formájú golyós fegyvert, azután egy erős motorcsónakba szállva, kifutottunk messze a kikötőtől vagy négy óra járányira. Azután befordultunk egy kis védett öbölbe, ahol a parton csak egy nyüzgött a déli tenger-sajátságos állat sereglete.

FÁJÓ JELKÉP A DÉLI TENGER JEGES VIZÉBEN

A víz szélén, bokáig érő vízben, csőrükön támaszkodó kifejtett albatrosz madarak aludtak kissé távolabb a pingvinek egy raja, a parton pedig a homokon pihenő nagy vadak egész falkája süttette magát a nap sugarában. Itt bizony százzalra lehetett volna rakásra löni őket, mert úgybe sem veszik az ember megjelenését. A legnagyobb példányuk

ből párat leterítettünk. Persze robbanó golyóval. A lövöldözés re az egész part meg élénkült s a nagy szárnyasok mind a víz felé igyekeztek. A parttól elég messze kuszott egy lobo marino-nak nevezett állat, melynek a hátára ültem s miután még egész fiatal példány volt, alig bírt velem haladni. A pusztát a földre dobtam, azután késemet, az általam készített gyűrűt és egy laposfogót elővéve munkához fogtam. Ezen állatok hátsó lábait uszonyformájúak és a hosszú ujak közt hártyszerű a bőr, mint az újfundlandi kutyaé. Késémmel az egyik ujját mindkét oldalán kis lyukat szurtam, azután a gyűrűt ráerősítettem az ujjára és kis csavarral össze fogtam, úgyhogy soha le ne esék a madár lábáról. Azután az állatot utnak eresztettem. Barátaim megígérték, hogy ha valaki netalán évek múltán az állatot erre, vagy nyári alkalommal, amikor ezek az állatok lehuzódnak a déli jegestengeri Graham föld vidékére, leterítene, s ő megtudja, a gyűrűt megveszi s felküldi a Buenos Aires-muzeumnak. Az én kis lobo ma-

Keletkanadában a legjobb, legbiztosabb és leggyorsabb pénzügyi déli iroda. Pénzügyi tevékenység vállalkozás. HAZAK, FARMOK STB. ADÁS-VEVÉLET INTÉZTESSE VELEM. Bármilyen ügyes-bajos dolgában forduljon hozzám: LOUIS SZABO BOX 244 9 Crowland Str. Welland, Ont. A „CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS“ magyar megbízottja.

rino-m pedig ahogy a vízbe ért, csak a fejét tartva ki a vízből, neki vágott a nagy jeges víznek hogy némán, de annál különösebben hordozza egy megcsontított ország kiáltványát, hogy még a déli jeges tengeren is tudják meg, hogy mit jelentenek ezek a szavak: Nem, Nem Soha! Bizony nekem sem kellene idegen lobogó alatt szolgálnom, ha Trianon el nem szakítja tőlünk egyetlen tengeri kikötőnk: Flumét. Minket magyar tengerészeket különösen sujtott ez a kegyetlen békeszerződés, mert hazai kikötőbe azóta soha nem mehettünk.

Anglia, Franciaország vagy O-laszország részéről, míg Lengyel országot mindig mint eszközt ábrázolják. Minden zászlóaljnban ugynevezett cella működik, amely a legmegbízhatóbb kommunista tisztokból és kö: egényekből áll, akik azonnal jelentenek minden politikai gyanus mozzanatot. Ujjában szó van a rendes csapatok felosztásáról, miután a kommunisták attól tartanak, hogy azok kisiklanak a kezük-ből, míg a tartományi csapatokat még könnyebben ellenőrizhetik. A magasabb parancsnokságok állandóan cselzövények tárgyal. Mihelyt egy tábornok kissé népszerűbb, sietve elküldik valami eldugott helyre.

Az Északi-tengertől a Fekete-tengerig

A NÉMETEK ELKÉSZÍTIK A RAJNA, MAJNA ÉS A DUNA FOLYÓKAT ÖSSZEKÖTŐ CSATORNÁT

A magyarországi származású Emil Horn, párisi újságíró érdekes cikket írt a nagy német propagandáról, amely kiterjed mindazokra az országokra, ahol németajkuak élnek. Klmutatása szerint 15 millió német él Európa különböző országaiban, legnagyobb számmal Ausztriában és Csehországban. A propagandához tartozik annak a csatornának a kiépítése is, amely a Rajnát a Majnával és a Dunával fogja összekötni. Ez a vizitől végighalad egész Közép-európán és az Északi-tengertől közvetlen északkeletre hozza a Fekete tengerrel, lehetővé téve, hogy Hamburgból vagy Brémából az áruk átrakódás nélkül eljussanak a Fekete tengerig. A Kelet és a Nyugat közötti közlekedést nemcsak meg rövidíti, de olcsóbbá is teszi. A németek gondos előrelátással barátságos viszonyt iparkod-

nak teremteni mindazokkal a népekkel, amelyek a vizit mentén élnek. Ámbár az erdélyi szászok távol esnek a Dunától, a német propaganda ébren tartja bennük a germán érzést. Horn megjegyz, hogy a szászokat egy magyar király telepítette be csaknem 800 év előtt s az a körülmény, hogy megőrizhették nyelvüket és nemzetiségüket, éles bizonyíték a magyarok türelmesége mellett. Cikkében utal az író arra is, hogy a Vaskaput, amelynek gránitszilái csaknem lehetetlenné tették a hajózást az Aldunán, magyar mérnökök nyitották meg a magyar nép áldozatkészségéből. A gigantikus magyar munka hasznát most a szerbek és oláhok élvezik, de előbb-utóbb a németek fogják megszerezni, akik gazdaságilag dominálni fogják a vizit mellett levő összes területeket.

REPULÓGÉPEN SZALLITJAK AZ ENDRÓDI RÓZSÁT

Endrőd, a zsiros feketeföldű Békés vármegyének egyik szépen fejlődő nagyközsége rövidesen világhírességre emelkedik. Szarvasi jelentés szerint egy dániai virágkereskedő cég rózsatenyésztő telepet szándékozik létesíteni Békés megyében, mivel a magyar rózsaszín- és illatpompájához nincsen fogható. Endrőd község a rózsatelep céljaira már föl is ajánlott 100 katasztrális hold földet. Ez a rózsatenyésztő hely olyan modern berendezésű lenne, hogy a termelt gyönyörű virágokat saját repülőgépekkel szállítják majd a külföldi nagy világpiacokra.

EGY CSEMPÉSZ MEGETTE KÉT BARÁTJÁT

A Finn-öbölben egy lakatlan zátonyra vetődött a mostani irtozatos hóviharok közt négy alkoholempész, a szétfört csónakjával. Egyik pár nap alatt a hajóroncsokon elvergődött közülök a finn partokig, de mire a segítséggel visszatért három társához, már csak egyik volt életben. Ez az egy napok óta úgy tartotta fenn életét, hogy másik két elpusztult társának hulláját ette.

Ezt az esetet a finn lapok, s utána a többi európai lapok is, megbotránkozással, vagy legalábbis fejszóvalással írták meg s az emberek nagyobb része ószintén szólva megvan róla győződve, hogy amaz életbenmaradt finn gazember, ómaga, a nyájás olvasó például, ilyesmit sohase tenne. Az ugyan teljesen megszokott dolog, hogy riválisa, konkurrensok és hasonló kifogástalan „gentlemen“-ek megesszik egymást, politikusok között is teljesen megszokott, hogy nemcsak napokig, de éveken át elődelik vagy barátaik hullájából táplálkoznak, hogy ne is szóljunk a költőkről és kritikusokról — de hogy két matröz, sőt tilosban járó alkoholempész próbálta ezt megtenni, lám mekkora a fölháborodás. Európában egymásra rontottak nem rég az országok, a számra győnébb félt letepertek s most a földjüket, jogukat, kulturájukat, a hulláikat eszik, ezt is a hullaevők egészen rendjénvalónak találják. Érthető, ha például az ilyenek megbotránkoznak a finn matröz esetén. De mi, akiket szintén esznek, akiknek országából, vagyonából falatoznak odaát, mi ne csodálkozunk.

Mégis leszerelnek?

A London Times március 16-iki szikratávirata szerint a leszerelés terén némi javulás mégis észlelhető, ami Anglia haditengerészetét és természetesen a vesztes államokat illeti. A legújabb kimutatások ugyanis arról tesznek tanuságot, hogy míg a győztesek nagy előkészületeket tesznek a „béke“ biztosítására, addig Anglia általában lépíti hajóját. Ha a Brit Birodalomnak 55 cirkálója is van az Egyesültek 47 cirkálójával szemben, Anglia 497-ről 379-re szállította le kisebb hadihajóinak számát s így Amerika ebbe az osztályba sorozandó 549 hajót számláló flottája alatt marad. Az Egyesülteknek 18 nagy csatahajója van Angliának csak 16, viszont van négy nagy csatacirkálója is. Németországnak csupán 8 nagyobb páncélos hajója van, de a most épülő három modern csodacirkáló egyesek szerint egyedül is urálja a Balti tengereket. A francia és olasz flotta „leszereléséről“ megfeledekzik a krónika, nem is szólva a ferdeszemű fürgé kis japánok nagy hajójáról.

Bomlik a vöröshadsereg

Achmed Bartlett a londoni Daily Telegraph-ban közli oroszországi utelírását. A vörös haderővel foglalkozva, kiemeli, hogy az három osztályba tartozik, ugymint a rendes, a tartományi és a cseka csoportjába. A rendes hadsereg békeleltáma 515.000, mozgósítás esetén pedig a haderő létszáma másfél millió. A tisztok túlnyomó része a kommunista pártból kerül ki. A tisztjelölteket külön beosztások vizsgálják meg és főként politikai meggyőződésük megállapítására helyezik a fősúlyt. A tisztelgést ugyan eltörlték, de a legénység elismeri a tisztok felsőbbiségét, akik teljesen elkülönített osztályt alkotnak és külön tisztí étkedékben élnek. A vezérkari tisztok a legfanatikusabb kommunistákból állnak. A hadsereg politikai ellenőrzés alatt áll. Ezól a célból a talmas kémszervezet tart fenn. Mindig attól félnek, hogy a katonaság idővel külön osztállyá alakul és fel fog lázadni, vagy a zsidóktól magához ragadja a hatalmat. Ezért minden zászlóalj külön politikai ellenőrzés alatt áll. A katonákba valósággal beleverik a kommunista elveket s arra a rögeszmére nevelik őket, hogy Oroszországot állandóan a kapitalista támadás fenyegeti.

KÜLÖNBSEG

— Mi különbség van a fakeszkedő és a macska között? — Mi? — Hát egyszerű. A fakeszkedő alkuszik a fára, míg a macska felkuszik a fára.

— Tudom. Mert az Ursten látta, amikor átvágta a gátat. Az Ursten elmondta a dolgot a tisztelendő urnak, az elmondta a kis kaplánnak, ő meg nekem. Csak tiszta dolog. De tovább ne adják kendtek, mert abból görbe dolog lesz. Körülhézett — óvatosan, hogy mindenki jól meghallotta-e? — Matuz megvakarta a füle botját. — Szípen vagyunk. Ki hitte volna. Huncut ember vót. — A kántor legyintett a jobb kezével. — Huncut? azt mondja kend Nem vót az huncut, hanem rossz lelkü, keyélyszívü. — A vénasszonyok felé tett néhány lépést, nehogy az édes teremtések egy bötüt is elveszít-senek a szavából. Az a sok ájtatos fehérrénp csak úgy hegyezte a fület a kántor beszédére. — Azt tudják kendtek, hogy egyvel többen siratják, mint köllene. A Berze Kata ... Ketten is kérdezték: — A Berze Kata? — Az, az. A csip-csup Kata a templomsorról. Mert az Isten ne rója bünömül, de meg kell mondanom, hogy parázna ember vót. — A szikár Harangozó Benedek rábólintott a szóra. — Fertelmes. Osz az az ember hajszál híján bíró lett. — Csend lett most a szobában, csak egy kékszármu dongó csapdosott fardhatatlanul. — A kurtalábu doktor hivatalos komolysággal félrelököste az ajtóból a népeket.

— Erre tessék, kéremásan. Itt fekszik la! — A szobában még elhagyatottabb, hangtalanabb lett a csend. Csak Pötörkéné húzta halkan, komótosan az orrát, inkább csak a tisztesség okából. A doktor odatarította a hallgatósóvet a másvilágra költözött molnár szíve tájára és rövid percig hallgatózott. Aztán félig böszszusan, félig nevetve fordult a legényhez. — Aztán minek hívtak kendtek? — Miska tágranyilt szemekkel, értelmetlenül hápogott. — Ha minden részeghez halottkémét hívnak, kurta lesz az esztendő, mind végigmustrálni. Gyugják el a pincekulcsot attul jobban lesz. — Miska nagyot nyelt. A szép rózsás, gondtalan jóvendőt nyelte vissza egy keserű sóhajással Kotorászva jött ki a szó a torkán. — Részeg? — Az ám. A bor, még a cudar hőség! Holnapra kutyabaja. De hogy nem vették észre, hogy lélegzik? Hogy fel-le jár a melle? Vagy kendtek is borosak? — A kántor fényes fekete kalapját forgatta, amelyet még ebben a pokoli hőségben is tisztességgel magával hordott. Ravaszul, szinte ájtatosan mondta: — Dehogy is, kérem, dehogy is. Láttuk mi azt, hogy piheg, bizony, hogy láttuk; de gondoltuk, az ilyen nagy lélek, aminő Pötörke uram, nem mehet ki egy szuszra. Mert tudnivaló, hogy nagy lélek ő, jószágos stiv,

igen nagy lélek. Isten bizony, nem is erre a komisz világra való! — Szereti a fehérrénpet. No bizony, nem olyan nagy hiba az. Attul még lehet tisztességes, becsületes ember, — bólintott rá Harangozó. — Aminthogy az is, — osztozkodott a süket Juhász, kiabálva. — A csip-csup Kata ... Hát az is valaki? Hahaha. — Nevettek. — Kicsinyt csalafinta, de lilyennek köll lenni ebbe a világba. Az én földemre szinte jótett az a kis víz — öltötte a szavát Matuz. — A kántor pedig egy vénasszony, — sivitett a szóba Csomborné — mit köt mindent másnak az orrára. Még fíozzá, akik nem illet. — Az asszonyhoz fordult: — Bizony örülhet, hogy ilyen derék, józan ura van. — A „józan“ szóra kissé megrándult Pötörke uram a dunnák hegyibe. De ki törődött most vele. Az asszony szeme beleütközött az öreg legény cingár mivoltába. Cspőjére tette a kezét és szaporán nyelvelt: — Hát maga? mit lebszel itt? Nem hallja, hogy őrösen jár a garat? No, egy-kettő! — Miska behúzta hosszú nyakát és kismofordált a szobából. Eppen, mikor Pötörkéné utolsóinak tette ki a lábát, akkor kezdett a dunnák hegyiben Pötörke uram hortyogni. Mélyen, kiadósan szívta a levegőt, mintha valahol disznóbort húztak volna, inyesiklandó, távoll toron ...